

ZASIŁKI

Świadczenia realizowane przez Elbląskie Centrum Usług Społecznych

ul. Winna 9, 82-300 Elbląg

1) **Zasilek stały** – zasiłek przysługuje:

- o pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- o pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

2) **Zasilek okresowy** – zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- o osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- o rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

3) **Zasilek celowy i specjalny zasiłek celowy** – wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej, konkretnej potrzeby bytowej. Zasiłek może być przeznaczony na pokrycie kosztów zakupu jedzenia, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, a także wydatków związanych z drobnymi remontami i kosztami pogrzebu. Zasiłek może być również przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. W tych przypadkach pomoc może być przyznana niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi, w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy.

Każda decyzja o przyznaniu lub odmowie świadczenia wymaga przeprowadzenia przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc.

Świadczenia realizowane przez Departament Świadczeń Rodzinnych Urzędu Miejskiego w Elblągu ul. Jaśminowa 11, 82-300 Elbląg

1) **Zasilek pielęgnacyjny** - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- o niepełnosprawnemu dziecku,
- o osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- o osobie, która ukończyła 75 lat,
- o osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje, jeżeli:

- o osoba została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

- o osoba jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego,
- o członkom rodziny przysługują za granicą świadczenia na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej

2) Zasilek dla opiekuna przysługuje:

- o osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa z dniem 1 lipca 2013 r. na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw.

3) Specjalny zasilek opiekuńczy - przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli:

- o nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- o rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

4) Świadczenie pielęgnacyjne - z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- o matce lub ojcu,
- o opiekunowi faktycznemu dziecka,
- o osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- o rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- o nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- o nie ma opiekuna faktycznego dziecka oraz nie ma osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną (w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i

systemie pieczy zastępczej) lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- o nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- o w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

RENTY I ŚWIADCZENIA

Realizowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych /Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

1) Renta z tytułu niezdolności do pracy

Prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje, jeśli spełnione są łącznie następujące warunki:

powstała:

- o wnioskodawca jest niezdolny do pracy,
- o wnioskodawca nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) ani nie spełnia warunków, aby ją uzyskać,
- o wnioskodawca ma wymagany – odpowiednio do wieku, w którym powstała niezdolność do pracy – staż (okresy składkowe i nieskładkowe),
- o niezdolność do pracy powstała w okresie składkowym lub nieskładkowym.

2) Renta socjalna

Rentę socjalną można otrzymać, gdy spełnione są oba poniższe warunki:

- o wnioskodawca jest osobą pełnoletnią (kobiet, która nie osiągnęła jeszcze 18 roku życia, ale wyszła za mąż po ukończeniu 16 lat)
- o wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- zanim skończył 18 lat,

- gdy uczył się w szkole lub w szkole wyższej, zanim skończył 25 lat,

- w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

3) Renta rodzinna

Do renty rodzinnej mają prawo członkowie rodziny osoby, która w chwili śmierci:

- o miała ustalone prawo do emerytury, albo spełniała warunki do jej uzyskania,
- o miała ustalone prawo do emerytury pomostowej;
- o miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, albo spełniała warunki do jej uzyskania;
- o pobierała zasiłek przedemerytalny;
- o pobierała świadczenie przedemerytalne;
- o pobierała nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Do renty rodzinnej mają prawo:

- Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione:

- o do ukończenia 16 lat;
- o jeśli się uczą – do ukończenia 25 lat (jeżeli dziecko ukończyło 25 lat na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty przedłużamy do zakończenia tego roku studiów);

- bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy przed ukończeniem 16 lat lub w przypadku kontynuowania nauki w szkole przed ukończeniem 25 lat.
- Wnuki i rodzeństwo – przyjęte co najmniej na rok przed śmiercią na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności.
- Inne dzieci – przyjęte co najmniej na rok przed śmiercią na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności, z wyjątkiem dzieci które były wychowywane i utrzymywane w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka.
- Małżonek (wdowa lub wdowiec), który do dnia śmierci pozostawał we wspólności małżeńskiej, jeżeli:
  - w chwili śmierci małżonka miał skończone 50 lat lub był niezdolny do pracy; albo
  - wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym współmałżonku, które nie ukończyło 16 lat, a jeśli uczy się w szkole – 18 lat;
  - sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy i do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej;
  - ukończył 50 lat lub stał się niezdolny do pracy już po śmierci współmałżonka, lecz nie później niż 5 lat od jego śmierci albo od zaprzestania wychowywania dzieci.

Owdowiała osoba, która nie spełnia tych warunków i nie ma źródła utrzymania, ma prawo do renty rodzinnej:

- przez rok od śmierci współmałżonka;
- przez okres uczestniczenia w zorganizowanym szkoleniu kwalifikującym do wykonywania pracy zarobkowej – nie dłużej niż przez 2 lata od śmierci współmałżonka.

Małżonka lub małżonek rozwiedziony albo wdowa lub wdowiec, którzy w chwili śmierci współmałżonka nie pozostawali z nim we wspólności małżeńskiej, mają prawo do renty rodzinnej, jeżeli – oprócz spełnienia wymienionych warunków – mieli w dniu śmierci współmałżonka prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

Prawo do renty ma również małżonka rozwiedziona lub pozostająca w separacji, jeśli udowodni, że bezpośrednio przed śmiercią współmałżonka otrzymywała od niego alimenty na podstawie porozumienia między rozwiedzionymi/separowanymi (nie dotyczy to mężczyzny).

Rodzice, jeżeli:

- spełniają warunki takie jak dla wdowy/ wdowca (odnośnie wieku, wychowywania dzieci lub niezdolności do pracy);
- zmarły ubezpieczony (emeryt lub rencista) bezpośrednio przed śmiercią przyczyniał się do ich utrzymania.

4) Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (tzw. 500+)

Świadczenie uzupełniające przysługuje, jeśli wnioskodawca:

- skończył 18 lat;
- jest niezdolny do samodzielnej egzystencji, niezdolność do samodzielnej egzystencji jest potwierdzona jednym z następujących orzeczeń:
  - o niezdolności do samodzielnej egzystencji,
  - o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
  - o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji,

— o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji),

- nie jest uprawniony do emerytury ani renty, nie ma ustalonego prawa do innego świadczenia pieniężnego finansowanego ze środków publicznych, np. zasiłku stałego albo zasiłku okresowego (warunek nie dotyczy jednorazowych świadczeń) ani nie jest uprawniony do świadczenia z zagranicznej instytucji właściwej do spraw emerytalno-rentowych, albo jest uprawniony do tych świadczeń (emerytury, renty albo innych świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych, łącznie z kwotą wypłacaną przez zagraniczną instytucję właściwą do spraw emerytalno-rentowych), ale ich łączna wysokość brutto nie przekracza 2 157,80 zł.

5) Dodatek pielęgnacyjny

Dodatek pielęgnacyjny przyznawany jest osobie, która:

- jest całkowicie niezdolna do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo
- ukończyła 75 lat.

Wsparcie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Elblągu – realizowane przez Elbląskie Centrum Usług Społecznych ul. Winna 9

Turnusy rehabilitacyjne

Ważną formą wspierania zarówno dzieci jak i osoby dorosłe niepełnosprawne przez PFRON jest dofinansowanie kosztów udziału w turnusach rehabilitacyjnych. O takie dofinansowanie można ubiegać się raz w roku. Turnusy trwają najczęściej 14 dni. Można ubiegać się o dofinansowanie także dla rodzica, który jedzie na turnus wspólnie z dzieckiem. Przy ubieganiu się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych obowiązuje kryterium dochodowe. O wysokości dofinansowania decyduje sytuacja finansowa rodziny oraz stopień niepełnosprawności.

Sprzęt ortopedyczny, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny

Osobom niepełnosprawnym przysługuje bezpłatnie lub za dopłatą sprzęt ortopedyczny i środki pomocnicze. Są to między innymi: wózki inwalidzkie, aparaty ortopedyczne, obuwie ortopedyczne, gorsety, protezy kończyn, kule, laski, materace przeciwoleżynowe, pasy przepuklinowe, aparaty słuchowe, sprzęt stomijny, cewniki, inhalatory, okulary czy pieluchy.

Likwidacja barier technicznych i barier w komunikowaniu się

Osoby z niepełnosprawnością mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do zakupu sprzętu, który pozwoli na likwidację barier w komunikowaniu się i barier technicznych.

Dofinansowanie na likwidację barier w komunikowaniu się i barier technicznych może być udzielone wnioskodawcy raz na trzy lata. Przy przyznawaniu dofinansowania obowiązuje kryterium dochodowe. Wysokość dofinansowania wynosi do 95 proc. kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Konieczne jest częściowe pokrycie kosztów z własnych środków.

Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON)

Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością (CIDON) świadczą kompleksowe usługi informacyjne i doradcze dla osób z niepełnosprawnością oraz ich otoczenia. Centra powstały w ramach realizacji przez PFRON programu pn. „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością”. CIDON przy Oddziale Warmińsko-Mazurskim - 89 722 90 30.

SOW System Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON

System Obsługi Wsparcia to nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego.

Celem projektu, w ramach którego powstał System SOW, jest zwiększenie dostępności pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON, których realizatorem są Jednostki Samorządu Terytorialnego. System SOW umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. Pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań, jak również na badanie skuteczności wydatkowania środków PFRON.